

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XI. Compaßio ex eisdem colligenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

impfisti, & in eadem hæc mysteria
 peratus es, & illa mea fecisti: hæc
 in pretium & obtentionem huius
 gratiæ, quam à te postulo, offero Do-
 mine; hoc inquam pacto à Christo
 delictorum veniam consequetur, &
 aduersus pusillanimitatem, quæ ex
 horum cognitione & dolore nasci-
 tur, raborabitur: nam contritionem
 & præteritorum dolorem peccato-
 rum, etiam quam maximè enormi-
 um, exercitando, consolationem &
 fiduciam cum spe veniæ concipit, &
 ad in virtutis via perseverandum &
 proficiendam & nunquam eodem
 redeundum animatur & conforta-
 tur. Quæ omnia fidelissimè Deus
 cum animabus vera contritione ad
 ipsam reuertentibus agit.

CAP. IX.

*De sancto & pio compassionis affectu,
 quem ex hisce mysterijs colligere
 debemus.*

VN M alteri compati, est do-
 lorem de dolore alterius &
 H poenam

poenā de eius pena cōcipere, et
 suis laborib⁹, luctu & lacrymis
 dis comitari. Affectū hunc in
 Christi mysteriorū meditatione
 ercere debemus, & præsertim
 quæ a liquid poenosum & acerbum
 nostri causa Christus pertulit,
 tinent, qualia sunt natiuitatis,
 cumcisionis, & passionis. Hic
 go cruciatum, quem in sacrati
 corpore suo Dominus pertulit
 mul & tristitiam & dolorem,
 in sanctissima anima sensit con
 rantes, studere debemus, vt
 tate, & si fieri potest, appetit
 tino doleamus, & cruciemur
 nostri causa benedictissimus Do
 nus hæc subeat & patiat. Et
 ipsa caritas, vt si proximū dolo
 affligi videamus, cōdoleamus.

Rom. 12. hic est caritatis actus, vt ait
 lus, flere cum flentibus. Ita se
Iob 30. confitetur Iob Propheta, *Flere*
quondam super eo qui affligit me
& compatiebatur animæ meæ
ri. Si ergo cum omni proximo
 cessitate laborāte, hæc facere

et, & magis ex animo cū fratribus
 & amicis hæc, quādo quid ijs acerbū
 & pœnosum accidit, facimus, & li-
 cet res iam præterita sit, quando eius
 narrando memoriā refricari, vel
 ipsos narrantes audimus, dolorem
 concipimus; quanto hoc potius cum
 Dei Filio agamus oportet, qui natu-
 ram nostram assumendo noster fa-
 ctus est frater, oculis animæ illum
 tam acerbos cruciatus subire nostri
 causa & ex amore videntes. Vnde

*Lib. 6. de
 diu. offic.
 c. 2. § 13.*

Rupertus: Ita gratia & caritate
 Christi, qui se nostri ergò morti tra-
 didit, lætari debemus, vt simul inte-
 rius, quod tali Domino tormentorū
 & mortis causa exstiterimus dolea-
 mus: nam tali tantoque bono non
 gaudere, ingratum, & tormentis
 non condolere, crudele foret.

Aduertendum autem, hanc sup-
 pliciorum redemptoris compassio-
 nem, & cordis atque oculorum la-
 crymis condolentiam, spiritu &
 sensu, qui tali mysterio dignus sit,
 fieri oportere. Mulieribus Ierosoly-
 mitanis, Christum cruce onustum

Luc. 23.

ad montem Caluariæ properantibus
 plorantibus ipse ait: *Filiae Hierusalem,
 nolite flere super me, sed super
 ipsas, & filios vestros.* Mulieres
 quod Christum verum Deum & ho-
 minem esse, & sponte illum in
 tum homo, pro mundi peccatis
 cumbere ignorarent, naturaliter
 ctu illi velut homini sancto, qui
 lenter ad mortem rapiebatur, con-
 patiebantur; mortemque eius ve-
 casum tristem & peracerbum,
 homini iusto præter voluntatem
 accidit, dolebant; ut lugeri plorantibus
 que reliquæ calamitates & fœdissimi
 casus, homini omninò præter
 luntatem contingentes, solent
 scilicet spectavit & Christus, ut
 hæc matronas plorare vetuit, ne
 hæc nec ad se nec ad passionem lau-
 mæ spectabant, nec ijs ipse indig-
 bat. At ob impendentium obprobria
 ta malorum metû, propria quoque
 peccata & filiorum plorare illi
 voluit, ut per poenitentiam ab ira
 diuina, quæ huiusmodi flagella
 terminabatur, vindicarent. At

ita penitus eas nō prohibuit patien-
 ti sibi cōpati & condolere, sed ne se
 tam humili sensu, quiq; passione sua
 adēd indignus sit, plangerent. Quin
 etiam insignem erga ipsas caritatem
 ostendit dum flagellorum ipsas quæ
 diuina iustitia minabatur præmo-
 nuit, simulq; eiusdem placandæ
 medium suggestit, delictorum scilicet
 expiationem: Ac, tametsi iusti
 supplicio condolere, illiq; com-
 pati, uti ipsæ Christo faciebant, bo-
 num sit, præcipuè tamen & im-
 primis ploranda esse delicta, quorū
 ipsæ parū sollicitæ erant. Propter
 ea magno cum pietatis affectu ipsas
 illorum quæ maximè conueniebant
 monuit; simul & nos omnes, quanto
 compassionis affectu suis supplicijs
 condolere, ac sacratissimam passio-
 nem suam flere debeamus, recogni-
 tione scilicet ac fide, illum ipsum
 scilicet qui patitur, Deum esse &
 hominem, & sponte gratisq; ex
 puro erga hominem affectu, ac pro-
 pter hominum crimina ac culpas,
 quò ipsos ab iisdem & æterna dam-

natione liberaret, pati. Docuit ite
 fideles ad hanc compassionem &
 crymas, non ex solo naturali,
 spirituali erga patientem Domini
 affectu mouēdos; nec solum ob
 mini supplicia, sed præsertim
 peccata, quæ horum causa fue
 dolendum ac plorandum. Domini
 igitur passionem plorantes etiam
 etiam operâ seipsos fleant, ut
 peccatis suis illi causa patiendi
 rint, simul etiam omniū hominū
 crimina, propter quæ hosce cruci
 tus Saluator subiit, plangant.

Viso ergo, quàm necessarius sit
 ctus hic compassionis sic affectus
 quoque sensu exercendus, iam
 cumstantias, quæ in singulis dolori
 sis mysterijs, quo ad hunc affectum
 excitentur, considerandæ sunt, in
 deamus. Imprimis igitur ad alter
 afflicto patientique condolendum
 mouemur, quod is, qui patitur, sit
 bonus, nobilis ac delicat^o sit, quæ
 villo suo maleficio patiatur, nosse
 amicus sit, quod nostri causa patitur,
 tur, quodque acerbissima & maxi
 ma sup-

ma supplicia patiat. Omnia hæc
 in Christo Redemptore spectanda
 sunt; dispiciendum imprimis quis
 patiat, videbimus fratrem esse no-
 strum, eiusdem nobiscum naturæ,
 nobilissimum etiã iuuenem, regem
 quoque cœli ac terræ: quantum ad
 diuinam naturam, Filium Dei viui,
 quantum ad humanam, benignissi-
 mæ Virginis prolem: in omni sua
 vita humana virum innocentissimũ,
 fontem pietatis, mansuetudinis &
 benignitatis erga omnes omnino
 mortales: quoad sensus verò cor-
 poris in quibus patitur, delicatissi-
 mum: nam quo corporis humani
 complexio perfectior, & humores
 totaque eiusdem harmonia melio-
 rem habent proportionem, eo ta-
 ctus sensus & viuacior & delicati-
 or, & cuiuscumque pœnæ magis
 sensitiuus. Et quoniã sacratissimum
 hoc corpus Spiritus sancti operã
 formatum fuit, hinc complexionem
 & compositionem habuit, quàm vl-
 lus vmquam perfectiorem; atque ita
 tactus sensum penetrantiorem, ac
 H 4 magis

176 FRANC. ARIAS CAP. I
magis viuidum habuit, quàm ha
nus vllus. proinde minima quæ
punctura maiorem dolorem & c
ciatum in hoc corpore causata
quàm grauissima alio in corp
vulnera. Cùm ergo corpus hoc
delicatum & sensibile fuerit, po
rum quas patitur acerbitatem in
ac multitudinem consideremus,
has singulis in mysterijs excu
mus. In nascendo, quam graue
puero adeò tenero, & quàm ma
mè sentienti, frigus & patulum
diquaque stabulum, & præsepis
rities? In circumcisione, acuti
plaga, quod benedictæ eius car
particulam præcidit, ac deinde
in Aegyptum? In reliquo autem
cursu, asperitas & pœnalitas qua
vbique passus est? Certum est
medium vitæ ipsius spatium, eius
initio ac fini par ac simile fuisse:
namque diuinæ sapientiæ ordo,
finis ob quem in mundum venit, sc
licet eiusdem per supplicia & dolo
res redemptio, postulabat. Cùm er
go in principio ortus, & sine passio
nis

nis, quæ Euangelistæ expressè referunt, poenalties & rigores videamus, quibus delicatissimum suum corpus exposuit; hinc colligimus, in toto eum sanctissimæ vitæ discursu, eundem quodammodo tenorē seruasse, omne deliciarum in cibo, veste, lecto, reliquisque rebus genus abhorrendo; & multa poenarum asperitatumque genera, cum communi, quam ipse suscepit vita proportionata, quo omnibus exemplū daret subeundo. Venerat enim poenitentiam pro peccatis nostris acturus, hæc autem per opera poenalia fit; venerat vitiorum nostrorum plagas curaturus, hæc autem curatur, dum omnia corporis gaudia deliciarumque, quæ peccatorum radix sunt, rescinduntur, & in exercitiis virtutum sedulo incumbitur. Cùm autem vitam sacratissimam ad hunc finem direxerit, vt scilicet pro nostris peccatis ageret poenitentiam, deliciarumque ac voluptatum corporalium odium doceret, simul & amorem ad labores subeundos sugere.

178 FRANC. ARIAS CAP. I
gereret; sequitur, vitam eius om-
delicijs alienissimam fuisse, & in-
boribus exercitatissimam. Hæc
dem in generali considerare de-
vitæ eius cursu debemus, quod
iusdem compassionem excitemus.
In reliquis autem sacratissim
ius passionis mysterijs gravissim
singulorum acerbitatem perpetua
re debemus. Ecquæ pœna fuit tot
carcere ictus, tursiones, & trusio
sustinere, tot in capite, ac reli
corpore plagas, ut sæpius in terra
prosterneretur; tot in genis & c
sacratissimo a lapas? in columna
& tam horrenda virgarum verbera
ac flagra excipere, ut totum corp
dilaceratum, vnica duntaxat plaga
è toto corpore sanguinis riuus pro
manantibus videretur? in corona
tione, spineum pati sertum, quod
totum ambiuit ac cinxit caput, ac
tisque aculeis frontem & cerebrum
& delicatissima tempora ad vsque
ossa pungeret & penetraret? humer
adeò laceratis & cruentis, exha
stoque & defecto corpore, pondero-
rosam

rosam & graue crucis, quindennum
 pedum onus gestare, & cum eodem
 ad montem properare, vt aliquoties
 sub eo fitiscens in terram concide-
 ret: Ecquæ etiam fuit poena, quam quæ
 aspera, dum vt crucifigeretur, vestes
 illi denuo detractæ, & præsertim
 quando tunica sanguine pelli adhæ-
 rescens, violenter extracta, vt plagæ
 omnes quas ante receperat redinte-
 grarentur? Quis fuit dolor, quando
 nudum & in terra prostratū in cru-
 cem coniecere, & vna manu iam
 cruci clauo ingenti affixa, aliam, &
 deinde pedes eò violenter extraxe-
 re, sacrum corpus suis è compagibus
 soluentes, omnia vt ossa numerari
 potuerint? Quales dolores fuere illi
 vltimi, quando in cruce sustollenda
 totum corpus concussam est, omnes
 manuum pedumque diffractæ plagæ,
 & denuo omnia vulnera aperta fue-
 re, & ossa omnia loco mota? Atque
 ita tribus ipsis horis in aëre suspen-
 sus hæsit, nulla vt vel ad momentum
 quies indulta sit, nulla relaxatio;
 nam capitis cervical erat fertum

spineum, & pedum scabellum cū
 à quibus configebantur.

Ponderet item quas hic passus
 contumelias & infamiam. cum enim
 natura esset Dei Filius, factus est
 probrium & abiectio hominum,
 que ut peccator, & maledictus,
 deterior & indignior vita que
 Barrabas habitus. Cogitet, illa
 hæc pati in ciuitate, qua nulla in
 be sanctitate celebrior, idque
 Paschatis, quando vndiquaque
 dei & Gentiles Ierosolymam con
 fluebant, idque in loco maleficis
 putato, medio die, in latronum
 legio & medio, velut illorum ante
 signanus; pati etiam in altum suble
 tum & coram omnibus denudatum
 & à populo, quem vnice fouebat
 diligebat, & præ alijs maximè bene
 fecit: nec in his poenis esse, qui auxi
 lio & recreationi sit: amici namque
 præ metu tacebant, discipuli pauide
 se subducunt, dulcissima verò mater
 præsentia sua cruciatus augebat. Ita
 illum. qui, antè ut Sanctus, Prophe
 ta, Messias habitus & cultus erat.

Ita

Ita minutim in vnoquoq; mysterio doloroso poenas & dolores quos Christus passus, considerandi sunt, vt iisdem compatiatur. Postremò ad huc affectum eliciendum, poenarum grauitate ponderata, in se redire hominem oportet, & cogitare se Benignissimo Domino harum poenarum causam exstitisse: nam eius causa, vtq; illum à peccatis & damnatione æterna liberaret, & in regnum Patris sui aditum illi patefaceret, easdem sustinet.

CAP. XII.

Quomodo compassionis affectus exercendus, interiores Saluatoris nostri dolores considerando.

GRAVISSIMI quidem fuere dolores, qui corpus Domini nostri dilacerarunt, qui simul & totam animæ essentiam, in quantum erat eiusdem corporis forma, excruciarunt: alij tamen dolores immediatè animam eius, quantum ad potentias interiores, & rationem